

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag ontheffing soortenbescherming Rodetorenplein 14 Zwolle
Datum ontvangst aanvraag :	17.11.2021
Locatie :	Rodetorenplein 14 Zwolle
Datum beschikking :	23.02.2022
Kenmerk :	D2022-02-000892
Zaaknummer :	2021-012222

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Overige zaken	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project	13
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	13
C.2.4	Periode	13
C.2.5	Onderliggende documenten	13
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	13
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	14
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	15
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	15
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	15
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	16
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	16
C.3.2	Adviezen	16

C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	16
D.	SLOTCONCLUSIE	17

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Ecoreest heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 17 november 2021² ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2021-012222. Op 18 november 2021 en 18 februari 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van een pand aan het Rodetorenplein 14 te Zwolle. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om de verboden: om nesten en rustplaatsen van huismus en gierzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen, en nesten van huismus en gierzwaluw weg te nemen.⁴

Deze ontheffing heeft betrekking op renovatie van het pand op de locatie Rodetorenplein 14 Zwolle.

Deze ontheffing treedt in werking op een dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 30 september 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- De aanvraag Wnb, ingediend op 17 november 2021.
- Ecoreest, *Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen ter plaatse van: Rodetorenplein 14 te Zwolle*, pnr: 210835, 15 oktober 2021.
- Ecoreest, *Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag: Rodetorenplein 14 te Zwolle*, pnr. 211766, 17 november 2021.
- Formulier machtiging aanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming, 16 november 2021.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid

² Kenmerk provincie 2021-012222

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Ecoreest, [REDACTED] [@ecoreest.nl](mailto:[REDACTED]@ecoreest.nl) ;

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-02-000892). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁵, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van dit besluit is "D2022-02-000892".

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁵ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken / renovatie / sloop / verwijderen beplanting), houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de betreffende soorten (gierzwaluw en huismus):

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierzwaluw												
Voortplantingsperiode												
Huisemus												
Voortplantingsperiode												
Vorstperioden												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Huisemus

- Als de werkzaamheden (deels) binnen gevoelige perioden wordt uitgevoerd, worden de nestplaatsen voorafgaand ongeschikt gemaakt door deze fysiek af te sluiten op het moment dat daar geen huismus in aanwezig is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. U doet dit minimaal 3 tot 5 dagen vóórafgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare periode.
- Per cluster plaatst u 2 tijdelijke huismuskasten (type NK GZ 08 van Vivara Pro of kwalitatief vergelijkbaar) per te verwijderen verblijfplaats. De kasten zijn geschikt voor de huismus en worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven op pagina 30 van het kennisdocument huismus.
- De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten mag alleen buiten de kwetsbare periode van de huismus plaatsvinden. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden.
- U realiseert tenminste 2 permanente vervangende verblijfplaatsen per te verwijderen verblijfplaats voor de huismus. Deze verblijfplaatsen zijn per fase direct na de renovatie/ bouw beschikbaar. U doet dit door het vogelschroot verhoogd aan te brengen op de derde panlat. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.

Gierzwaluw

- Als het niet mogelijk is om de werkzaamheden geheel uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw, maakt u de betreffende verblijfplaatsen voorafgaand aan de kwetsbare periode ongeschikt. Dit ongeschikt maken vindt plaats door de openingen af te dichten met schuimrubber of een ander materiaal dat niet door gierzwaluw verwijderd kan worden.
- U plaatst voorafgaand aan het broedseizoen 5 tijdelijke gierzwaluwkasten (NK GZ 08 betonplex nestkasten van VivaraPro of kwalitatief vergelijkbaar, of gierzwaluwkast type GZT2 van Unitura) per te beïnvloeden verblijfplaats.

12. De tijdelijke gierzwaluwkasten worden geplaatst op een geschikte plaats, zoals beschreven in kennisdocument gierzwaluw (pagina 23). In het ecologisch logboek wordt onderbouwd beschreven hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.
13. De tijdelijke gierzwaluwkasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Het verwijderen van de tijdelijke gierzwaluwkasten mag alleen buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw plaatsvinden.
14. U realiseert permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw door:
 - Indien mogelijk de oorspronkelijke verblijfplaats intact te laten;
 - Een opbouwkast NK GZ 10 ogw van de firma Vivarapro, of vergelijkbaar in maatvoering en materiaal. Het ophangen aan de gevel onder het dakoversteek is in alle windrichtingen mogelijk zolang de nestkast met de invliegopening niet naar het zuid/westen wijst, en de nestkast niet de hele dag in de zon hangt.

B.4 Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en gierzwaluw.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁶. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [naam gemeente] gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁶ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁷ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁸ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁰ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹¹ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

⁷ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁰ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹¹ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus en de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soorten geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project betreft het restaureren en verbouwen van een rijksmonument aan het Rodetorenplein 14 in de oude binnenstad van Zwolle. Het pand is gebouwd in 1850. Het staat nu leeg en is op dit moment niet geschikt voor een andere functie dan opslag omdat het pand in matige staat verkeert, en het geen voorzieningen en installaties kent (het pand werd/wordt niet verwarmd).

Van het pand staan de verdiepingen sinds midden jaren 70 leeg, en de begane grond werd enkel als opslagruimte gebruikt. Sinds de bedrijfsbeëindiging van opdrachtgever in 2017 is er geen sprake meer van opslag maar leegstand.

Figuur 1.1 Projectgebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Het pand is opgetrokken uit steens gemetselde gevels (er zijn geen spouwmuren) en op het dak liggen dakpannen met daaronder een asbestverdacht dakbeschot. Het pand, een rijksmonument, is gelegen in het historische stadscentrum van Zwolle. Het is aan drie zijden vrijstaand en is aan de noordzijde begrensd door een ander pand.

Op respectievelijk vijftig en honderd meter afstand ligt ten noorden en ten westen de gracht die het centrum van Zwolle omringt.

Het betreft een casco-restauratie van het pand. Het doel is om het dak te restaureren waarbij gelijktijdig het asbest dakbeschot gesaneerd wordt en het dak van buitenaf wordt geïsoleerd. Daarnaast worden de huidige dakramen vervangen door een grotere variant. De huidige schoorstenen drukken te zwaar op de constructie en veroorzaken schade aan het pand deze worden daarom verwijderd. Het interieur wordt

verbouwd en geschikt gemaakt voor de gewenste gebruiksfuncties zoals commercieel uitbaten en wonen. De voordeur zal verwijderd en gespiegeld teruggeplaatst worden. De activiteit gaat plaatsvinden tussen 30 januari 2022 en 30 september 2024.

C.2.2 Doel van het project

Het doel van het project is het restaureren en verbouwen van het pand aan het Rodetorenplein 14 te Zwolle om het geschikt te maken voor commercieel gebruik en bewoning. Ook is een doel verwijderen van asbest dakbeschot.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor huismussen en gierzwaluwen van het verbod om nesten, rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen en nesten weg te nemen.¹²

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 30 januari 2022 tot en met 30 september 2024.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- De aanvraag Wnb, ingediend op 17 november 2021
- Ecoreest, *Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen ter plaatse van: Rodetorenplein 14 te Zwolle*, pnr: 210835, 15 oktober 2021.
- Ecoreest, *Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag: Rodetorenplein 14 te Zwolle*, pnr. 211766, 17 november 2021
- Wijzigingsbrief over status uitvoerder project, ingediend op 17 november 2021
- Formulier machtiging aanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming, 16 november 2021.
- Inspectierapport bouwkundige staat pand Rodetorenplein 14 Zwolle, 3 juni 2021

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- Kennisdocument Huismus, Bij12, juli 2017
- Kennisdocument Gierzwaluw, Bij12, juli 2017
- Vleermuisprotocol 2021

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 17 november 2021 ontvangen. Op 18 februari 2022 heeft u ons per email aanvullende informatie gestuurd.¹³

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus en gierzwaluw bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Er is bureau- en veldonderzoek onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen ter plaatse van: Rodetorenplein 14 te Zwolle' wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Indicatieve opname van leefgebied beschermde soorten d.m.v. Quickscan 2021;
- Onderzoek naar gierzwaluw en huismus volgens kennisdocumenten;
- Onderzoek naar vleermuizen volgens Vleermuisprotocol 2021.

¹² Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹³ Ons kenmerk: D2022-02-003245

Het onderzoek in en bij het pand aan het Rodetorenplein heeft plaatsgevonden in de maanden mei t/m september 2021.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is geweest om aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te stellen van de onderzochte soorten. Wij zijn van oordeel dat de aangetroffen soorten overeenkomen met de beschermde soorten die in een monumentaal pand in binnenstedelijk gebied te verwachten zijn. Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen het projectpand. Er zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen in het pand aanwezig.

Er zijn 3 nesten van huismus aangetroffen en 1 nest van gierzwaluw.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende verblijfplaatsen verloren:

- 3 nesten van de huismus
- 1 nest van een gierzwaluw

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag,¹⁴ zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en gierzwaluw. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus en gierzwaluw zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- De voor de soorten relevante werkzaamheden (ongeschikt maken, renovatie en sloop) worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes van huismus, gierzwaluw. De werkzaamheden die versturende effecten kunnen hebben worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode of de verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt.
- Omdat er binnen het broedseizoen wordt gewerkt worden voorafgaand aan het broedseizoen de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door deze af te sluiten.
- Voor de werkzaamheden worden tijdelijke voorzieningen aangeboden. Voor de *huismus* worden tijdelijke nestkasten Faunaprojecten, type HMT1 of kwalitatief vergelijkbaar opgehangen. Voor de *gierzwaluw* worden tijdelijke nestkasten opgehangen (type NK GZ 08 van Vivara Pro of kwalitatief vergelijkbaar, of gierzwaluwenkast type GZT2 van Unitura).
- Voor *huismus* wordt een factor 2 aangehouden, voor *gierzwaluw* een factor 5. De kasten worden in de directe omgeving van het plangebied opgehangen (in dit geval op 20 meter), maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Voor alle huismuskasten wordt een gewenningsperiode aangehouden van drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden.
- Als permanente maatregel voor de verblijfplaatsen van de huismus wordt vogelschroot verhoogd aangelegd. Het dak wordt volledig gerenoveerd. Na afloop van de renovatie dient het dakvlak in gelijke mate geschikt te zijn voor huismussen om tot broeden te komen. Hiervoor wordt gekozen om vogelschroot vanaf de derde dakpan van onderen toe te passen. Op deze manier hebben de huismussen ruimte onder de eerste rijen met dakpannen voor het bouwen van hun nesten. In de nieuwe situatie zal hierdoor een ruime hoeveelheid aan nestgelegenheid beschikbaar zijn.
- Uit nader onderzoek is gebleken dat in het projectgebied één nestlocatie van gierzwaluwen aanwezig is. Als gevolg van de werkzaamheden kan de bovengenoemde locatie worden aangetast. De locatie aan de voorgevel waar de gierzwaluwen nestelen, bevindt zich in een gat naast een raamkozijn op de tweede verdieping. Indien uit inspectie blijkt dat dit kozijn doorgerot is, dan wordt kozijn vervangen of zo mogelijk gerestaureerd waarbij de verblijfplaats wordt aangetast en de functionaliteit niet kan worden verzekerd.

¹⁴ Hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan op pagina 15 tot en met 22

Mocht het mogelijk zijn de verblijfplaats van gierzwaluw op deze locatie te behouden (doordat het raamkozijn niet doorgerot is en niet hoeft te worden vervangen of gerestaureerd) dan wordt ingezet op behoud van de verblijfplaats.

In de nieuwe situatie zal een opbouwkast NK GZ 10 ogw van de firma Vivarapro geplaatst worden. Het ophangen aan de gevel onder het dakoversteek is in alle windrichtingen mogelijk zolang de nestkast met de invliegopening niet naar het zuid/westen wijst, en de nestkast niet de hele dag in de zon hangt.

De website van de firma Vivarapro geeft over de randvoorwaarden van het ophangen van de opbouwkast de volgende aanwijzing: *"Hang de nestkasten voor de gierzwaluw bij voorkeur direct onder een dakoversteek of goot. Vrij aan de gevel kan ook. Meerdere nestkasten bij elkaar is beter omdat de gierzwaluw een koloniebroeder is. Alle windrichtingen zijn mogelijk zolang de nestkast met de invliegopening niet naar het zuid/westen wijst en zorg ervoor dat de nestkast niet de hele dag in de zon hangt."*¹⁵

De landelijke staat van instandhouding van gierzwaluw wordt beoordeeld als gunstig. SOVON (2021) geeft het volgende aan: 'De aantallen zijn lastig vast te stellen door de aanwezigheid van grote aantallen niet-broedende vogels, het kortstondige bezoek aan nestplekken en andere inventarisatieproblemen. Ook de aantalsontwikkeling is onduidelijk, al is een afname bekend van ingrijpend gerenoveerde wijken en gebouwen. De verdwijning van kolonies alhier kan echter gecompenseerd zijn door een meer verspreide (en minder opvallende) vestiging elders.'

De landelijke staat van instandhouding van de huismus wordt beoordeeld als matig ongunstig (SOVON, 2021). De soort wordt in het gehele land aangetroffen maar laat een dalende trend zien. Hierdoor staat de huismus op de Rode Lijst als 'gevoelig'.

De functionaliteit van de leefomgeving van de gierzwaluw en huismus is niet in het geding. Door het treffen van voorzorgsmaatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden (o.a. tijdig plaatsen van tijdelijke nest- en verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van bebouwing) en de aanwezigheid van alternatieve leefgebieden in de omgeving, blijven altijd alternatieve nest-, rust- en verblijfplaatsen aanwezig.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de casco verbouwing van het pand aan het Rodetorenplein 14 te Zwolle leiden tot het wegnemen, opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van huismus en gierzwaluw. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Alternatieven zijn voldoende overwogen. Het project is locatie gebonden. Een alternatieve locatie is niet van toepassing. Bij de inrichting en werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door voor alle aanwezige soorten in de nieuwbouw permanente voorzieningen te realiseren. Bij de werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten door mitigerende en compenserende maatregelen te treffen. Bij de planning wordt maximaal rekening gehouden met beschermde soorten door gefaseerd en buiten de kwetsbare periode te werken. Indien niet buiten de kwetsbare periode gewerkt kan worden, dan worden de gebouwen vooraf ongeschikt gemaakt.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig; in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (gierzwaluw en huismus).

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

¹⁵ <http://www.vivarapro.nl/NK-GZ-10-Nestkast-Gierzwaluw>

Het projectgebied aan het Rodetorenplein 14 te Zwolle betreft een Rijksmonument waarvan de verdiepingen sinds midden jaren 70 leegstaan, en de begane grond enkel als opslagruimte is gebruikt. Sinds de bedrijfsbeëindiging van opdrachtgever in 2017 is er geen sprake meer van opslag maar is er leegstand. Er is gedurende deze periode, mede door de gebruiksfunctie van het pand, minimaal onderhoud uitgevoerd, wat heeft geresulteerd tot een pand in matige/slechte staat. Monumentenwacht Overijssel en Flevoland heeft een bouwkundige inspectie uitgevoerd. Hierbij is aangegeven dat de technische staat van het pand matig of slecht is.

Voordat het pand in gebruik genomen kan worden, zullen de monumentale onderdelen gerestaureerd moeten worden. Deze restauratie, die voornamelijk het casco betreft zal aangevuld worden met een verbouwing van het interieur om het pand voor de nieuwe functies bruikbaar te maken.

Het pand is tevens onderdeel van het beschermd stadsgezicht. Om schade door vandalisme en nog ernstiger verval door gebrek aan onderhoud te voorkomen, en om en het pand weer in gebruik te kunnen nemen, is renovatie noodzakelijk. Hierdoor dient het project het belang volksgezondheid of openbare veiligheid.

Er is in de dakconstructie houtworm en houtrot aanwezig. Bij niets doen kan dit leiden tot een dermate verval van de dakconstructie dat het aanwezige asbest in het dakbeschot vrijkomt en tot schade voor de volksgezondheid en openbare veiligheid zal leiden. Met het oog op vandalisme en gevaar op brandstichting door leegstand is het van belang het dakbeschot zo snel mogelijk te vervangen. Daarmee dient het project het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.

Daarnaast drukken de niet-functionele schoorstenen te zwaar op de kap en de dakconstructie van het pand waardoor er scheurvorming optreedt. Ook is er hierdoor vergrote kans op instorten van de dakconstructie waardoor het dakbeschot van asbest beschadigd raakt en asbest vrijkomt.¹⁶ Daarmee dient de renovatie van het dak het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁷ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁸. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zwolle zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben ons geen advies toegezonden.

¹⁶ Voor asbest zie bladzijde 16 van het: "Inspectierapport bouwkundige staat pand Rodetorenplein 14 Zwolle, 3 juni 2021"

¹⁷ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁸ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb (het wegnemen, opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten en rustplaatsen van huismus en gierzwaluw) kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.